

Beszámoló

2021-ben egy olyan kötet tervével pályáztam Communitas Alkotói Ösztöndíjra, mely 2014-es debütkötetem, a feltételes átkelés palimpszesztszerű továbbírását ígérte. „Az elmúlt években – írtam a munkatervben – számos kondíció megszakadt, átalakult vagy felerősödött azok közül, amelyek 2012 és 2014 között a maguk sajátos módján tették írhatóvá a feltételes átkelés verseit. Ezeket az eltűnt vagy megváltozott kondíciókat szeretném most számba venni, megérteni és megtisztítva felmutatni.” Olyan lírai reflexiók megírására vállalkoztam, melyek mindig a 2014-es kötet egy-egy konkrét versétől rugaszkodnak el, hogy aztán a jelen vagy a még közeli múlt egy-egy zavarosabb partszakaszán kössenek ki.

Az ígértől az írásig, tervtől a megvalósulásig vezető utat számos dilemma övezte. A legnagyobb kihívást annak a nyelvi magatartásnak a megtalálása jelentette, amely képes kapcsolatot teremteni a személyes múlt tényszerűségeire való reflexió, valamint a múltat megjelölő, a múltat megakasztó, természetük szerint stilizáltabb irodalmi szövegek (a feltételes átkelésben szereplő versek) poétikai rétegei között. Szándékosan írok magatartást, mert alapvetően nem egy műfajt, hanem sokkal inkább a megfelelő hangfekvést kerestem. Olyan típusú őszinteséget, amely nem visz ki az irodalmi nyelvből, ugyanakkor nem is szolgáltatja ki végletesen a vallomásokat a nyelv önreflexív, öngerjesztő működésének. Ezzel összefüggésben az is dilemmaként merült fel, hogy meddig lehet elmenni a privát közösségtételben úgy, hogy az még irodalom maradjon. A versnek viszonylag határozott válasza van erre: ameddig a nyelv és a forma, a szöveg belső lüktetése még engedi. Az esszé esetében viszont valamivel képlékenyebbek ezek a határok, márpedig azt az elejétől fogva adottnak éreztem, hogy ilyenszerű tapasztalatokat valahol az esszé és a vers határán sikerülhet elbeszélnem. Az volt tehát a megoldásra váró legnagyobb feladat, hogy a személyes nyilvánossá tétele ne csak rólam, hanem a nyelvről, a nyelviesíthetőségnek a poétikai feltételrendszeréről is beszélni tudjon, de ne csapjon át kizárólag önmagát beszélő nyelvbe. A kérdés végül motivikus szinten oldódott meg: a kötetbe íródó szövegek a víz különböző „alakváltozatain” keresztül (folyó, láp, felhő stb.) kezdtek közlekedni egymás között, „átfolyni egymásba”, a nyelv előtt is megnyitva azokat a csatornákat, melyek a privát és a nyilvános közötti

átjárást bonyolítják. Lévéen hogy képzettársítások szintjén a víz nagyon sokféleképpen mozgásba hozható, egy önszervező, ugyanakkor kívülről is jól alakítható nyelvi keret alakult ki, melyben mintegy ideghálózatszerűen kapcsolódnak össze olyan témák és szövegek is, melyek közvetlen módon kevésbé kapcsolódnának. A kötet ennek megfelelően egy alcímmel is kibővült: áttételes felkelés. vizek könyve.

A könyv írása közben nyilvánvalóvá vált számomra, hogy míg a feltételes átkelésben szereplő huszonhat vers némelyikéhez több módon, több szálon is tudok kapcsolódni, vannak a debütkötetnek olyan darabjai, melyekhez ebben a keretben nemigen lehetséges viszonyulni.

Néhány hónapot még igénybe vehet, mire a kötetbe szánt összes szöveg elnyeri végső formáját és megfelelő helyét a kötetkompozícióban, de a munka jelentősebb részét sikerült elvégeznem.

A könyv megjelentetésében továbbra is számítok az Erdélyi Híradó Kiadó – FISZ kiadó párosra, hiszen változatlanul fontosnak érzem, hogy a hazai és magyarországi terjesztőhálózatokba is bekerüljön.

A kötet írásához nyújtott anyagi támogatásból elsősorban időt vásároltam. A Communitas-ösztöndíj elnyerése révén megengedhettem magamnak, hogy visszautasítsak olyan apróbb munkákat, melyek az alkotástól vesznek el értékes órákat, napokat. Köszönöm a tervemnek szavazott bizalmat!